



รายงานการประเมินตนเอง
ของคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

เสนอคณะกรรมการสถาบันฯ ในการประชุมครั้งที่ 13/2565 วันพฤหัสบดีที่ 25 สิงหาคม 2565

จัดทำโดย งานเลขานุการ สำนักผู้อำนวยการ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

รายงานการประเมินตนเองของคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้จัดทำตัวชี้วัดการประเมินองค์การมหาชนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 โดยตัวชี้วัดด้านการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการสถาบันฯ (ตัวชี้วัด พอช.- ก.พ.ร.) กำหนดเกณฑ์การวัดผล 2 องค์ประกอบ (จากทั้งหมด 9 องค์ประกอบ) คือ

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารการประชุม

1. ในการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ ร้อยละ 90 ของจำนวนการประชุม มีกรรมการเข้าประชุมร้อยละ 80 ขึ้นไป
2. คณะกรรมการมีการประเมินผลคุณภาพของการจัดทำเอกสารประกอบการประชุมที่ฝ่ายเลขานุการเสนอให้คณะกรรมการองค์การมหาชนเห็นชอบ เพื่อให้การดำเนินการประชุมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการองค์การมหาชน

คณะกรรมการมีการประเมินตนเอง ทั้งแบบรายบุคคลและแบบองค์คณะ ตามเงื่อนไขที่กำหนด มีการเปิดเผยการประเมินตนเองของคณะกรรมการในที่ประชุม โดยคณะกรรมการร่วมแสดงความเห็นเกี่ยวกับผลประเมินและกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการให้มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและการกำกับดูแลตนเองที่ดี และสามารถปฏิบัติตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีได้อย่างเหมาะสม สถาบันฯ จึงได้จัดให้มีการประเมินตนเองของคณะกรรมการเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2564 สถาบันฯ ได้ประยุกต์แบบประเมินตนเองจากตัวอย่างแบบประเมินตนเองของคณะกรรมการองค์การมหาชน ซึ่ง อ.กพม. มีมติเห็นชอบแล้ว เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการดำเนินงานของสถาบันฯ

ทั้งนี้ การประเมินตนเองของคณะกรรมการ ได้กำหนดเกณฑ์ในการวัดผล คือ ให้คณะกรรมการมีการประเมินตนเอง เปิดเผยผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการในที่ประชุม และคณะกรรมการร่วมแสดงความเห็นเกี่ยวกับผลประเมินและกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเงื่อนไขแบบประเมินตนเองของคณะกรรมการมีเนื้อหา (อย่างน้อยที่สุด) ดังต่อไปนี้

แบบประเมินตนเองแบบรายบุคคล

1. ความรู้ความสามารถ
2. ความเป็นอิสระ
3. ความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ
4. ความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร

แบบประเมินตนเองแบบองค์คณะ

1. โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ
2. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ
3. การประชุมของคณะกรรมการ
4. การทำหน้าที่ของกรรมการ
5. ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ

วิธีดำเนินการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถาบันฯ ได้จัดทำแบบประเมินตนเองของคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ด้วยการใช้คำถามปลายปิด (Close-end question) โดยแบบประเมินตนเองแบบรายบุคคล แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน (ตามเงื่อนไขแบบประเมิน) มีข้อความรวมทั้งสิ้น 24 ข้อ และแบบประเมินตนเองแบบองค์คณะ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ส่วน (ตามเงื่อนไขแบบประเมิน) มีข้อความรวมทั้งสิ้น 36 ข้อ ลักษณะแบบประเมินเป็นแบบประเมินค่า (Likert scale) ที่สร้างขึ้นตามมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ตามความคิดเห็น และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ค่าทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) กำหนดช่วงของการวัดดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูลใช้วิธีของ Likert scale (Best & Kahn, 1993) แบบจำแนกแต่ละช่วงย่อยต่างกัน แบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ โดยทำการกำหนดช่วงของการวัดได้ ดังนี้

ช่วงคะแนนตั้งแต่	4.21-5.00	หมายถึง	ระดับที่เห็นด้วยมากที่สุด
ช่วงคะแนนตั้งแต่	3.41-4.20	หมายถึง	ระดับที่เห็นด้วยมาก
ช่วงคะแนนตั้งแต่	2.61-3.40	หมายถึง	ระดับที่เห็นด้วยปานกลาง
ช่วงคะแนนตั้งแต่	1.81-2.60	หมายถึง	ระดับที่เห็นด้วยน้อย
ช่วงคะแนนตั้งแต่	1.00-1.80	หมายถึง	ระดับที่เห็นด้วยน้อยที่สุด

วิธีการเก็บข้อมูล

ฝ่ายเลขานุการ ดำเนินการแจกแบบประเมินตนเองของคณะกรรมการ จำนวน 10 ชุด ให้แก่คณะกรรมการ โดยมีคณะกรรมการตอบแบบประเมินจำนวน 10 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 100

การประเมินตนเองของคณะกรรมการครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน 2565 ถึงวันที่ 4 กรกฎาคม 2564 รวม 24 วัน จากนั้นจึงนำแบบประเมินทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถามในแบบประเมินแต่ละชุดแล้วจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ฝ่ายเลขานุการ นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินตนเองของคณะกรรมการ จำนวน 10 ชุด มาดำเนินการตรวจสอบรูปแบบซึ่งอยู่ในรูปแบบเดียวกันทั้งหมด และนำข้อมูลมาลงรหัส (Coding) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ซึ่งเป็นการหาค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และค่าความถี่ในส่วนต่าง ๆ ของแบบประเมิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. การประเมินตนเองแบบรายบุคคล
2. การประเมินตนเองแบบองค์คณะ

1. การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล

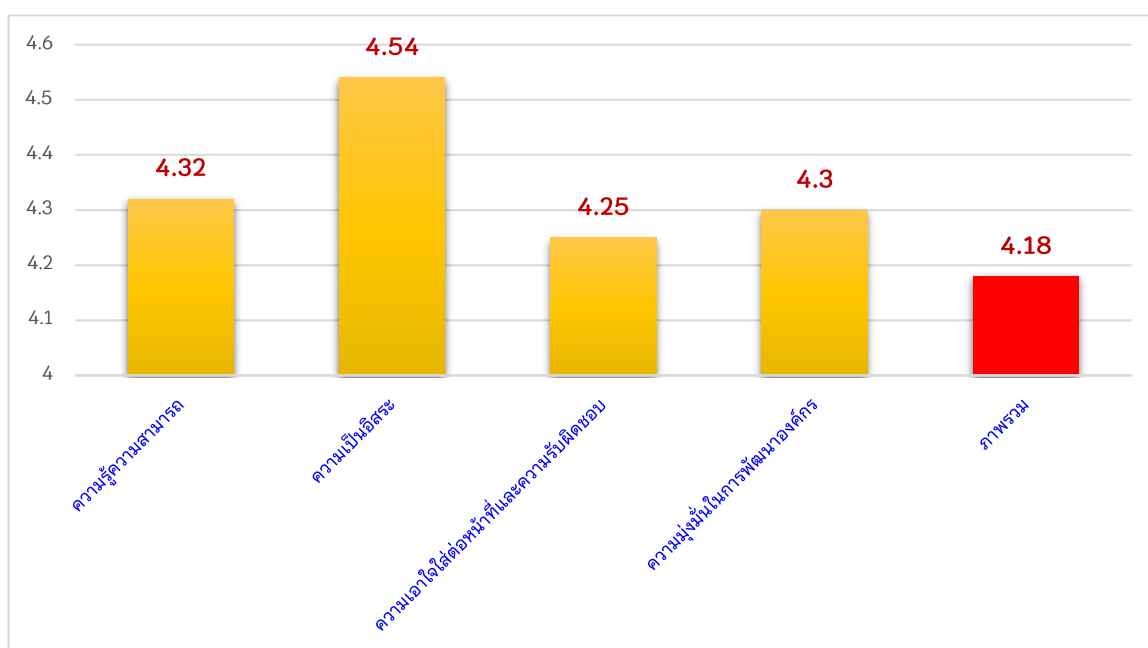
การประเมินตนเองแบบรายบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระ ความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร สามารถวิเคราะห์ผลได้ตามตาราง 1

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล (n=10)

การประเมินตนเองของคณะกรรมการ แบบรายบุคคล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
1. ความรู้ความสามารถ	(2) 4.32	0.41	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ความเป็นอิสระ	(1) 4.54	0.61	เห็นด้วยมากที่สุด
3. ความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความ รับผิดชอบ (n=5)	(4) 4.25	0.39	เห็นด้วยมากที่สุด
4. ความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร	(3) 4.30	0.68	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.18	0.56	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล พบว่า การประเมินตนเองของคณะกรรมการในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความเป็นอิสระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ถัดมาคือ ด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และด้านความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 สามารถแสดงผลได้ดังแผนภูมิแสดงผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล ดังนี้



แผนภูมิ 1 แสดงผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล

การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล สามารถวิเคราะห์ผลรายด้าน ได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 2

ด้านความรู้ความสามารถ (n=10)

ด้านความรู้ความสามารถ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านมีคุณสมบัติ ความรู้ และประสบการณ์ที่เหมาะสมกับกิจการของสถาบัน	4.30	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ท่านมีส่วนในการกำหนดแผนการดำเนินงานของสถาบันทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.63	เห็นด้วยมาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นที่เป็นความรู้เฉพาะทางของตนเองและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการ	4.50	0.53	เห็นด้วยมากที่สุด
4. ท่านได้เสนอแนวคิดใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาและ/หรือ ผลักดันให้องค์กรมีความทันสมัยและตอบสนองพันธกิจทางสังคมได้เป็นอย่างดี	4.30	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
5. ท่านได้ควบคุม กำกับ นโยบายการปฏิบัติงานขององค์กร โดยคำนึงถึงระบบการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมภายในที่ดีตามมาตรฐานที่กำหนด	4.30	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.32	0.41	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 โดยกรรมการเห็นด้วยมากที่สุดว่า ตนเองมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นที่เป็นความรู้เฉพาะทางของตนเองและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และกรรมการเห็นด้วยน้อยที่สุดว่าตนเองมีส่วนในการกำหนดแผนการดำเนินงานของสถาบันทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20

ตาราง 3

ด้านความเป็นอิสระ (n=10)

ด้านความเป็นอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านมีความเป็นกลางในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของคณะกรรมการ	4.60	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ท่านมีการแสดงความคิดเห็นที่ต่างจากความคิดเห็นของท่านอื่น ๆ ในที่ประชุมอย่างสร้างสรรค์	4.40	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
3. ท่านมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการคัดค้านและเสนอแนวทางที่ถูกต้องเพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน	4.50	0.71	เห็นด้วยมากที่สุด
4. ท่านมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจลงมติ ไม่ถูกโน้มน้าวจากคณะกรรมการท่านอื่น ๆ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร	4.50	0.71	เห็นด้วยมากที่สุด
5. ท่านมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจ ภายใต้ขอบเขตของบทบาท หน้าที่ และอำนาจความรับผิดชอบของตน	4.70	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.54	0.61	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ด้านความเป็นอิสระ พบว่า การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคลอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และเห็นด้วยมากที่สุดทุกข้อ โดยกรรมการทุกท่านเห็นด้วยมากที่สุดว่าตนเองมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ ภายใต้ขอบเขตของบทบาท หน้าที่ และอำนาจความรับผิดชอบของตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 รองลงมาคือ มีความเป็นกลางในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของคณะกรรมการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และยังพบว่า กรรมการเห็นด้วยน้อยที่สุดว่า ตนเองมีการแสดงความคิดเห็นที่ต่างจากความคิดเห็นของท่านอื่น ๆ ในที่ประชุมอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40

ตาราง 4

ด้านความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ (n=10)

ด้านความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านมีการเตรียมตัวที่ดีและศึกษาข้อมูลสำหรับเรื่องที่จะพิจารณาก่อนการประชุม	4.20	0.63	เห็นด้วยมาก
2. ท่านได้อุทิศเวลาอย่างเพียงพอในการเข้าร่วมประชุมและเข้าประชุมอย่างสม่ำเสมอ	4.40	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
3. ท่านเข้าประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง หรือแจ้งที่ประชุมล่วงหน้า หรือมอบหมายผู้เข้าร่วมประชุมแทน (กรณีกรรมการโดยตำแหน่ง) (n=5)	4.40	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
4. ท่านได้รายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบผลการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย (กรณีกรรมการโดยตำแหน่ง) (n=5)	4.60	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
5. ท่านมีส่วนร่วมในการซักถามประเด็นต่าง ๆ ในที่ประชุมเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดสำหรับประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ	4.40	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
6. ท่านได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาขององค์กร แม้แต่ในยามวิฤกฤติได้เป็นอย่างดี	4.40	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
7. ท่านได้งดเว้นการเข้าร่วมประชุมและงดออกเสียงในรายการที่ตนเองมีส่วนได้เสีย	3.90	1.37	เห็นด้วยมาก
8. ท่านไม่แทรกแซงการทำงานของฝ่ายบริหาร	4.60	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.25	0.40	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ด้านความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ พบว่าการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคลอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 โดยกรรมการเห็นด้วยมากที่สุดว่า ตนเองไม่แทรกแซงการทำงานของฝ่ายบริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ซึ่งเท่ากับกรรมการส่วนราชการ ซึ่งเห็นด้วยมากที่สุดว่าตนเองในฐานะกรรมการโดยตำแหน่งได้รายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบผลการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย

อย่างไรก็ตาม ยังพบว่า กรรมการเห็นด้วยน้อยที่สุดว่า ตนเองได้งดเว้นการเข้าร่วมประชุมและงดออกเสียงในรายการที่ตนเองมีส่วนได้เสีย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

ตาราง 5

ด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร (n=10)

ด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านได้แสวงหาการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายนอกองค์กร อาทิ การประสานหน่วยงานและองค์กรอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและควมมีประสิทธิภาพให้บรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น โดยไม่ก่อให้เกิดการขัดแย้งในผลประโยชน์	4.10	0.99	เห็นด้วยมาก
2. ท่านมุ่งศึกษาความเป็นไปได้ ข้อบกพร่อง และจุดอ่อนของสถาบันเพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น	4.40	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
3. ท่านได้มีการเสนอแนวคิดหรือแผนงานที่เป็นรูปธรรมในการปรับปรุงจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องเพื่อเปลี่ยนแปลงให้องค์กรมีการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น	4.30	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด
4. ท่านให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานร่วมกับคณะกรรมการท่านอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การเข้ารับการอบรม การเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ เป็นต้น	4.30	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด
5. ท่านได้ผลักดันให้สถาบันฯ มีการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ภายในองค์กรเพื่อการบริหารงานและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	4.10	0.87	เห็นด้วยมาก
6. ท่านมีความตื่นตัวในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นพื้นฐานในการแสดงความเห็นและตัดสินใจในกิจการใด ๆ ของสถาบัน	4.60	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.33	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร พบว่า การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคลอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 กรรมการเห็นด้วยมากที่สุดว่า ตนเองมีความตื่นตัวในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นพื้นฐานในการแสดงความเห็นและตัดสินใจในกิจการใด ๆ ของสถาบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ ตนเองมุ่งศึกษาความเป็นไปได้ ข้อบกพร่อง และจุดอ่อนของสถาบันเพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ทั้งนี้ ยังพบว่า กรรมการมีความคิดเห็นน้อยที่สุดว่า ตนเองแสวงหาการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายนอกองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและควมมีประสิทธิภาพให้บรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น โดยไม่ก่อให้เกิดการขัดแย้งในผลประโยชน์ และตนเองได้ผลักดันให้สถาบันฯ มีการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ภายในองค์กรเพื่อการบริหารงานและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 4.10

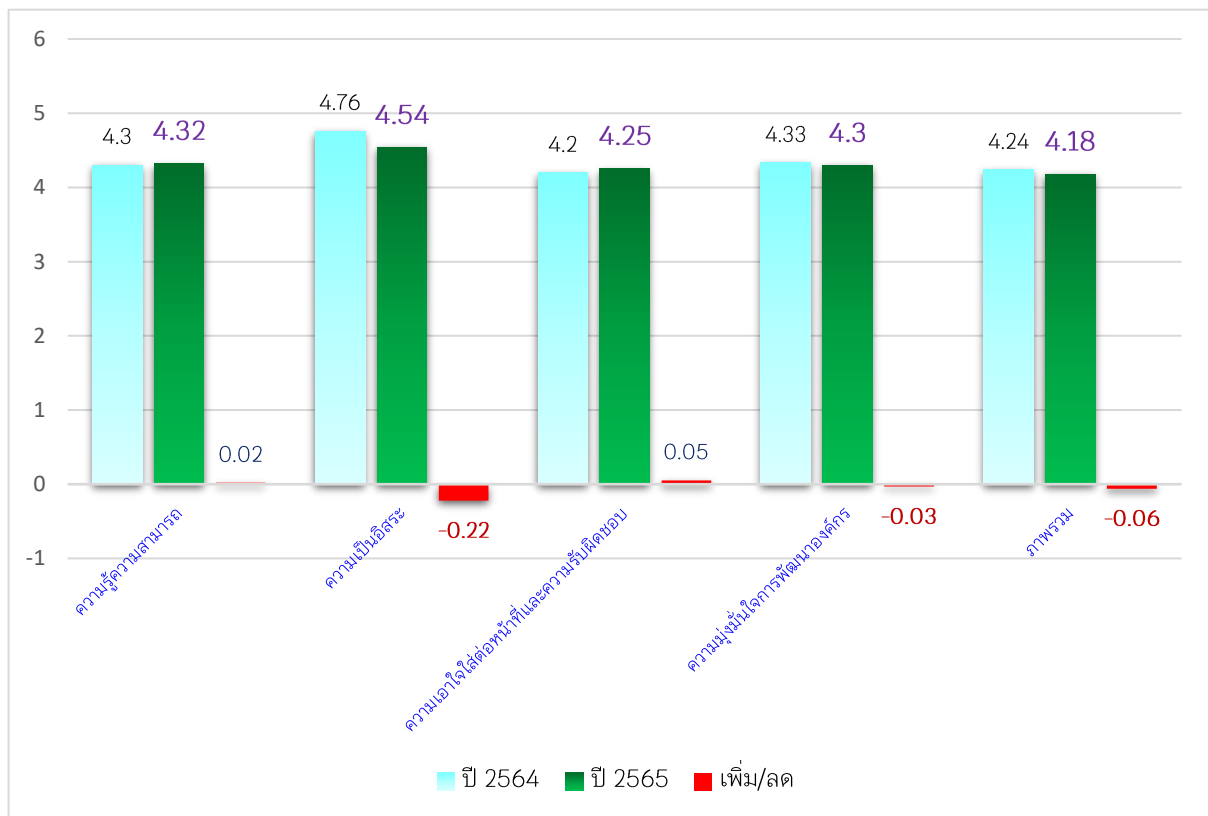
ตาราง 6

เปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล ระหว่างปี 2564 และ 2565

การประเมินตนเองของ คณะกรรมการ	ปี 2564		ปี 2565	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
1. ความรู้ความสามารถ	4.24	เห็นด้วยมากที่สุด (3)	4.32	เห็นด้วยมากที่สุด (2)
2. ความเป็นอิสระ	4.76	เห็นด้วยมากที่สุด (1)	4.54	เห็นด้วยมากที่สุด (1)
3. ความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และ ความรับผิดชอบ	4.20	เห็นด้วยมาก (4)	4.25	เห็นด้วยมากที่สุด (4)
4. ความมุ่งมั่นในการพัฒนา องค์กร	4.33	เห็นด้วยมากที่สุด (2)	4.30	เห็นด้วยมากที่สุด (3)
ภาพรวม	4.24	เห็นด้วยมากที่สุด	4.18	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 6 เปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล ระหว่างปี พ.ศ. 2564 และ 2565 พบว่า ภาพรวมผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 0.06 โดยมีทั้งด้านที่เพิ่มขึ้นและด้านที่ลดลง ดังนี้

ด้านที่ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น คือ ด้านความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.05 ถัดมาคือ ด้านความรู้ความสามารถค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.02 และด้านที่มีผลการประเมินลดลงมากที่สุดคือ ด้านความเป็นอิสระ ค่าเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 0.22 รองลงมาคือ ด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร ค่าเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 0.03 ทั้งนี้ สามารถแสดงได้ดังแผนภูมิเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล ระหว่างปี 2564 และ ปี 2565



แผนภูมิ 2 เปรียบเทียบประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล ระหว่างปี 2564 และ 2565

2. การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ

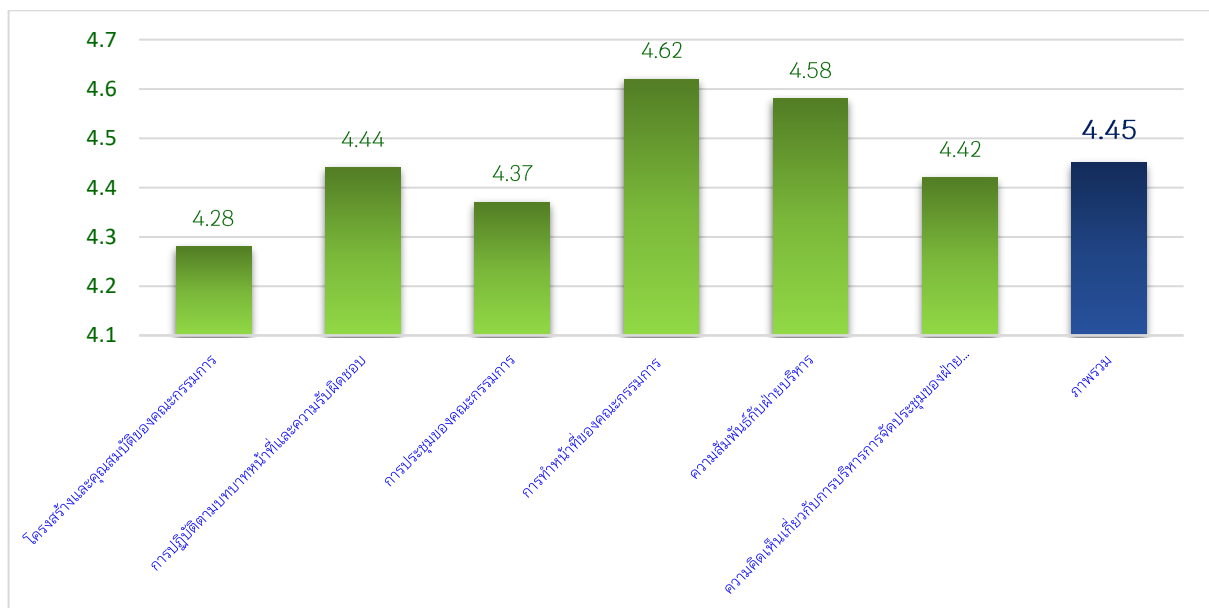
การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ ประกอบด้วย โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ การประชุมของคณะกรรมการ การทำหน้าที่ของกรรมการ ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร และ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์ผลได้ตามตาราง 7

ตาราง 7

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ (n=10)

การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ	(6) 4.28	0.65	เห็นด้วยมากที่สุด
2. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ	(3) 4.44	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
3. การประชุมของคณะกรรมการ	(5) 4.37	0.62	เห็นด้วยมากที่สุด
4. การทำหน้าที่ของคณะกรรมการ	(1) 4.62	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
5. ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร	(2) 4.58	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ	(4) 4.42	0.72	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.45	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินตนเองของคณะกรรมการ พบว่า การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านโครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการการประชุมของคณะกรรมการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 สามารถแสดงผลได้ตามผังแผนภูมิแสดงผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ



แผนภูมิ 3 แสดงผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ สามารถวิเคราะห์ผลรายด้านได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 8

ด้านโครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ (n=10)

ด้านโครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. จำนวนและองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความเหมาะสมต่อการบริหารและการดำเนินกิจการของสถาบันให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
2. คณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์หลากหลายเพียงพอที่จะช่วยให้การดำเนินงานที่โดยรวมของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพ	4.30	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด
3. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับกิจการของสถาบัน	4.00	1.05	เห็นด้วยมาก
4. คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในกิจการของสถาบัน	4.20	0.79	เห็นด้วยมาก
5. คณะกรรมการมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ	4.20	0.79	เห็นด้วยมาก
6. คณะกรรมการได้ส่งเสริมและเสนอแนะมาตรการแก่คณะกรรมการตรวจสอบและคณะอนุกรรมการคณะต่างๆ ในการดำเนินการให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน	4.40	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.28	0.65	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ด้านโครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ พบว่าการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 คณะกรรมการเห็นด้วยมากที่สุดว่า จำนวนและองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความเหมาะสมต่อการบริหารและการดำเนินกิจการของสถาบันให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ คณะกรรมการได้ส่งเสริมและเสนอแนะมาตรการแก่คณะกรรมการตรวจสอบและคณะอนุกรรมการคณะต่าง ๆ ในการดำเนินการให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และยังพบว่า คณะกรรมการเห็นด้วยน้อยที่สุดว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับกิจการของสถาบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

ตาราง 9

ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ (n=10)

ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. คณะกรรมการได้ให้ความสำคัญและใช้เวลาอย่างเพียงพอในการพิจารณาเรื่องสำคัญเกี่ยวกับนโยบายทิศทาง ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี	4.30	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด
2. คณะกรรมการได้ให้ความสำคัญและใช้เวลาอย่างเพียงพอในการติดตามผลการดำเนินการต่าง ๆ ของสถาบัน อาทิ ภารกิจหลัก การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารความเสี่ยง การตรวจสอบภายใน การบริหารจัดการสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ	4.30	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด
3. คณะกรรมการได้ให้ความสำคัญและใช้เวลาอย่างเพียงพอในการผลักดันและติดตามการดำเนินการตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ	4.50	0.53	เห็นด้วยมากที่สุด
4. คณะกรรมการได้ให้ความสำคัญและใช้เวลาอย่างเพียงพอในการดูแลให้สถาบันเปิดเผยข้อมูลสำคัญตามกฎหมายที่กำหนด	4.40	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
5. คณะกรรมการกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารนำเสนอแผนงานเพื่อแก้ไขสถานการณ์ในกรณีที่ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และร่วมแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขสถานการณ์นั้น ๆ	4.60	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
6. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการทุกเรื่องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย	4.50	0.53	เห็นด้วยมากที่สุด
7. คณะกรรมการให้ความสำคัญในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสูงสุดและผู้บริหารระดับสูงของสถาบัน	4.50	0.53	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.44	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ พบว่าการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และคณะกรรมการแสดงความคิดเห็นในระดับใกล้เคียงกันทุกข้อ กล่าวคือ คณะกรรมการกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารนำเสนอแผนงานเพื่อแก้ไขสถานการณ์ในกรณีที่ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และร่วมแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขสถานการณ์นั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมา คณะกรรมการให้ความสำคัญและใช้เวลาอย่างเพียงพอในการผลักดันและติดตามการดำเนินการตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ และการปฏิบัติหน้าที่ทุกเรื่องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และให้ความสำคัญในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสูงสุดและผู้บริหารระดับสูงของสถาบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากันทั้ง 3 ข้อ คือ 4.50 คณะกรรมการได้ให้ความสำคัญและใช้เวลาอย่างเพียงพอในการติดตามผลการดำเนินการต่าง ๆ ของสถาบัน อาทิ

ภารกิจหลัก การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารความเสี่ยง การตรวจสอบภายใน การบริหารจัดการสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ตามลำดับ

ตาราง 10

ด้านการประชุมของคณะกรรมการ (n=10)

ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. คณะกรรมการได้รับทราบกำหนดการประชุมคณะกรรมการในแต่ละปีล่วงหน้า ช่วยให้คณะกรรมการสามารถจัดสรรเวลามาประชุมได้ทุกครั้ง	4.80	0.42	เห็นด้วยมากที่สุด
2. คณะกรรมการสามารถกำหนดหรือเสนอวาระการประชุมที่เห็นว่าสำคัญเข้าพิจารณาในที่ประชุมได้	4.30	0.82	เห็นด้วยมากที่สุด
3. บรรยากาศในการประชุมคณะกรรมการเอื้ออำนวยให้กรรมการทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์สามารถอภิปรายปัญหาสำคัญอย่างเต็มที่และไม่ถูกครอบงำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง	4.00	0.94	เห็นด้วยมาก
4. เริ่มการประชุมตรงเวลา มีการจัดสรร ควบคุมเวลาอย่างเหมาะสม และสามารถพิจารณาวาระการประชุมได้อย่างครบถ้วนตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง	4.10	1.29	เห็นด้วยมาก
5. ฝ่ายบริหารสามารถนำเสนอข้อมูลทั้งเอกสารประกอบการประชุม และการนำเสนอวาระต่อที่ประชุมได้ชัดเจน ครบถ้วน ถูกต้องและเพียงพอต่อการพิจารณาและตัดสินใจของคณะกรรมการ	4.50	0.71	เห็นด้วยมากที่สุด
6. คณะกรรมการได้ติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายหรือมติของคณะกรรมการ	4.50	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.37	0.62	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ด้านการประชุมของคณะกรรมการ พบว่า การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์รวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 คณะกรรมการเห็นด้วยมากที่สุดว่า คณะกรรมการได้รับทราบกำหนดการประชุมคณะกรรมการในแต่ละปีล่วงหน้า ช่วยให้คณะกรรมการสามารถจัดสรรเวลามาประชุมได้ทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 รองลงมาคือ ฝ่ายบริหารสามารถนำเสนอข้อมูลทั้งเอกสารประกอบการประชุมและการนำเสนอวาระต่อที่ประชุมได้ชัดเจน ครบถ้วน ถูกต้องและเพียงพอต่อการพิจารณาและตัดสินใจของคณะกรรมการ และคณะกรรมการได้ติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายหรือมติของคณะกรรมการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.50

อย่างไรก็ตามพบว่า คณะกรรมการเห็นด้วยน้อยที่สุดว่า บรรยากาศในการประชุมคณะกรรมการเอื้ออำนวยให้กรรมการทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ สามารถอภิปรายปัญหาสำคัญอย่างเต็มที่และไม่ถูกครอบงำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

ตาราง 11

ด้านการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ (n=10)

ด้านการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. คณะกรรมการทำหน้าที่กำหนดทิศทาง นโยบาย และกลยุทธ์การดำเนินงานของสถาบัน	4.80	0.42	เห็นด้วยมากที่สุด
2. คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับและติดตามการดำเนินการและกิจการทั่วไปของสถาบัน ให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณประจำปี วัตถุประสงค์และนโยบายของคณะกรรมการ	4.80	0.42	เห็นด้วยมากที่สุด
3. คณะกรรมการมีความเป็นกลางในการพิจารณาเรื่องต่างๆ และมีอิสระในการตัดสินใจลงมติ ไม่ถูกโน้มน้าวโดยไม่มีเหตุผลสมควร	4.40	0.97	เห็นด้วยมากที่สุด
4. คณะกรรมการให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถาบัน และความคิดเห็นของกรรมการได้รับการให้ความสำคัญและพิจารณาอย่างเหมาะสม	4.60	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
5. คณะกรรมการยอมรับความเห็นที่แตกต่างระหว่างกัน โดยไม่เกิดความขัดแย้ง	4.50	0.71	เห็นด้วยมากที่สุด
6. คณะกรรมการทุกคนได้รับผิชอบร่วมกัน ต่อมติคณะกรรมการ เว้นแต่ได้แสดงการคัดค้านในที่ประชุม โดยปรากฏในรายงานการประชุมหรือได้ทำหนังสือถึงประธานภายใน 3 วันนับแต่วันประชุม	4.60	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.62	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ด้านการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ พบว่า การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์รวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 คณะกรรมการเห็นด้วยมากที่สุดว่า คณะกรรมการทำหน้าที่กำหนดทิศทาง นโยบาย และกลยุทธ์การดำเนินงานของสถาบัน และทำหน้าที่กำกับและติดตามการดำเนินการและกิจการทั่วไปของสถาบันฯ ให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณประจำปี วัตถุประสงค์และนโยบายของคณะกรรมการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ 4.80 รองลงมาคือ คณะกรรมการให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถาบัน และความคิดเห็นของกรรมการได้รับการให้ความสำคัญและพิจารณาอย่างเหมาะสม และคณะกรรมการทุกคนได้รับผิชอบร่วมกันต่อมติคณะกรรมการ เว้นแต่ได้แสดงการคัดค้านในที่ประชุม โดยปรากฏในรายงานการประชุมหรือได้ทำหนังสือถึงประธานภายใน 3 วันนับแต่วันประชุม ค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ 4.60 และคณะกรรมการเห็นด้วยน้อยที่สุดว่า คณะกรรมการมีความเป็นกลางในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ และมีอิสระในการตัดสินใจลงมติ ไม่ถูกโน้มน้าวโดยไม่มีเหตุผลสมควร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40

ตาราง 12

ด้านความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร (n=10)

ด้านความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. คณะกรรมการสามารถหารือกับผู้อำนวยการได้อย่างตรงไปตรงมา	4.60	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
2. คณะกรรมการมีการประชุมร่วมกับฝ่ายบริหารในการพิจารณา วิเคราะห์ อภิปรายโต้แย้งอย่างมีเหตุผลภายใต้ข้อมูลที่ครบถ้วนในประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบัน	4.50	0.72	เห็นด้วยมากที่สุด
3. คณะกรรมการไม่ได้เข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร	4.40	0.84	เห็นด้วยมากที่สุด
4. ฝ่ายบริหารสามารถขอคำแนะนำจากกรรมการได้เมื่อจำเป็น	4.80	0.42	เห็นด้วยมากที่สุด
5. คณะกรรมการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับฝ่ายบริหาร	4.60	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวม	4.58	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ด้านความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร พบว่า การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และเห็นด้วยมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 โดยคณะกรรมการเห็นด้วยมากที่สุดว่า ฝ่ายบริหารสามารถขอคำแนะนำจากกรรมการได้เมื่อจำเป็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 รองลงมาคือ คณะกรรมการสามารถหารือกับผู้อำนวยการได้อย่างตรงไปตรงมา และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับฝ่ายบริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.60

และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คณะกรรมการไม่ได้เข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40

ตาราง 13

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ (n=10)

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. คณะกรรมการได้รับเอกสารประกอบการประชุมล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วันก่อนการประชุม	4.40	0.84	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ความถูกต้องของเอกสารประกอบการประชุมและรายงานการประชุม	4.50	0.71	เห็นด้วยมากที่สุด
3. ฝ่ายเลขานุการสามารถนำเสนอข้อมูลทั้งเอกสารประกอบการประชุม และการนำเสนอวาระต่อที่ประชุมได้ชัดเจน ครบถ้วน ถูกต้องและเพียงพอต่อการพิจารณาและตัดสินใจของคณะกรรมการ	4.30	0.82	เห็นด้วยมากที่สุด
4. ฝ่ายเลขานุการสามารถสรุปรายงานการประชุมได้ครบถ้วน ถูกต้อง และมีรายละเอียดพอสมควร	4.40	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุม ของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
5. ฝ่ายเลขานุการสามารถติดต่อประสานงาน ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกเรียบร้อยแก่คณะกรรมการได้อย่างทันท่วงที	4.40	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
6. ฝ่ายเลขานุการสามารถเตรียมสถานที่ประชุมทั้งในและนอกสถานที่ ตลอดจนการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงมีการจัดเตรียมสื่อทัศน เช่น โปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และไม้ค้ำโต๊ะ เป็นต้น	4.50	0.71	เห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.41	0.72	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ พบว่า การประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยมากที่สุดทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า คณะกรรมการเห็นด้วยมากที่สุดว่า เอกสารประกอบการประชุมและรายงานการประชุมมีความถูกต้อง และฝ่ายเลขานุการสามารถเตรียมสถานที่ประชุมทั้งในและนอกสถานที่ ตลอดจนการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดเตรียมสื่อทัศน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.50

ส่วนความเห็นเรื่องอื่น ๆ คือ คณะกรรมการได้รับเอกสารประกอบการประชุมล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วันก่อนการประชุม ฝ่ายเลขานุการสามารถนำเสนอข้อมูลทั้งเอกสารประกอบการประชุม ฝ่ายเลขานุการสามารถติดต่อประสานงาน ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกเรียบร้อยแก่คณะกรรมการได้อย่างทันท่วงที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และคณะกรรมการเห็นด้วยน้อยที่สุดว่าการนำเสนอวาระต่อที่ประชุมได้ชัดเจน ครบถ้วน ถูกต้องและเพียงพอต่อการพิจารณาและตัดสินใจของคณะกรรมการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30

ตาราง 14

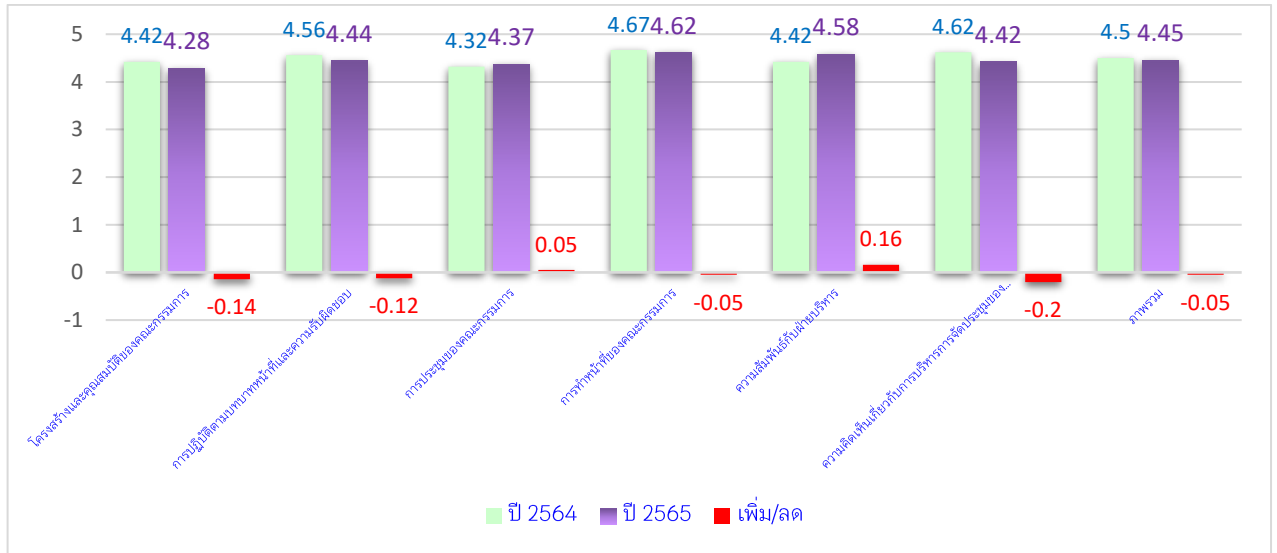
เปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ ระหว่างปี 2564 และ 2565

การประเมินตนเองของ คณะกรรมการ	ปี 2564		ปี 2565	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
1. โครงสร้างและคุณสมบัติของ คณะกรรมการ	4.42	เห็นด้วยมากที่สุด (4)	4.28	เห็นด้วยมากที่สุด (6)
2. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ	4.56	เห็นด้วยมากที่สุด (3)	4.44	เห็นด้วยมากที่สุด (3)
3. การประชุมของ คณะกรรมการ	4.32	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	4.37	เห็นด้วยมากที่สุด (5)
4. การทำหน้าที่ของ คณะกรรมการ	4.67	เห็นด้วยมากที่สุด (1)	4.62	เห็นด้วยมากที่สุด (1)
5. ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร	4.42	เห็นด้วยมากที่สุด (4)	4.58	เห็นด้วยมากที่สุด (2)
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารการจัดประชุมของ ฝ่ายเลขานุการในด้านต่างๆ	4.62	เห็นด้วยมากที่สุด (2)	4.42	เห็นด้วยมากที่สุด (4)
รวม	4.50	เห็นด้วยมากที่สุด	4.45	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 14 เปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ ระหว่างปี พ.ศ. 2564 และ 2565 พบว่า ภาพรวมการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ มีค่าเฉลี่ย ลดลงเท่ากับ 0.05 และมีค่าเฉลี่ยลดลงเกือบทุกด้าน ด้านที่มีผลการประเมินลดลงมากที่สุดคือ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการจัดประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ และด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นคือ ด้านความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร และ ด้านการประชุมของคณะกรรมการ ตามลำดับ

ทั้งนี้ สามารถแสดงผลเปรียบเทียบได้ดังแผนภูมิเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ ระหว่างปี 2564 และ ปี 2565 ดังนี้



แผนภูมิ 4 เปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ ระหว่างปี พ.ศ. 2564 และ ปี 2565

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นจากการประเมิน

คณะกรรมการได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารองค์กร ดังนี้

1. คณะกรรมการมีองค์ประกอบจากภาครัฐมากเกินไป จึงอาจทำให้เห็นว่าการบริหารงานของคณะกรรมการชุดนี้ยึดกรอบ กฎ ระเบียบของทางราชการมากเกินไป
2. ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เพื่อแลกเปลี่ยนกันอย่างเปิดกว้างเชิงลึก ระหว่างคณะกรรมการสถาบันฯ และฝ่ายบริหารที่นอกเหนือจากการประชุมเท่านั้น เพื่อวิเคราะห์การดำเนินการของสถาบันฯ ในอนาคตอย่างรอบด้าน

การอภิปรายผล

การประเมินตนเองของคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 แบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ การประเมินตนเองแบบรายบุคคล และการประเมินตนเองแบบองค์คณะ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การประเมินตนเองแบบรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความเป็นอิสระ (ค่าเฉลี่ย 4.54) รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย 4.32) ใกล้เคียงกับ ด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร (ค่าเฉลี่ย 4.30) และด้านความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 4.25) ตามลำดับ

1.1 ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันเกือบทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่น ๆ คือ กรรมการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นที่เป็นความรู้เฉพาะทางของตนเองและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของสถาบันฯ สะท้อนลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ตนปฏิบัติและความรู้เกี่ยวกับองค์กรของตนได้เป็นอย่างดี อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมา สถาบันฯ ได้จัดกิจกรรมในรูปแบบผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และได้เชิญชวนให้คณะกรรมการสถาบันฯ เข้าร่วมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถ ระดมความคิดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อาทิ การบรรยายเรื่อง “พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร” มีกรรมการเข้าร่วม 3 ท่าน นำมาซึ่งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถาบันฯ และส่งผลให้กรรมการเกิดความรู้สึกว่าตนได้มีส่วนร่วมผลักดันนโยบายขององค์กรตามทักษะความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่

1.2 ด้านความเป็นอิสระ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดติดต่อกันมาเป็นปีที่ 4 (ปี พ.ศ. 2562 – 2565) ถึงแม้ว่าปี 2565 จะมีค่าเฉลี่ยลดลงเล็กน้อย แต่ก็ถือได้ว่าความเป็นอิสระเป็นคุณลักษณะอันโดดเด่นของกรรมการสถาบันฯ โดยกรรมการมีความเห็นในทิศทางเดียวกันว่า ตนเองมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจ ภายใต้ขอบเขตของบทบาท หน้าที่ และอำนาจความรับผิดชอบของตน และมีความเป็นกลาง ปราศจากอคติในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องับภาระหน้าที่ของคณะกรรมการ เป็นการบ่งชี้ลักษณะบุคลิกภาพ (Personality Trait) ส่วนบุคคลที่โดดเด่นในเรื่องความมุ่งมั่น จิตใจ ทัศนคติ ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นอิสระ การควบคุมและความสมดุล

ของอารมณฺ์ สติปัญญา ความเชื่อมั่นในตนเอง ตามหลักทฤษฎีภาวะผู้นำ (Trait Theory of Leadership) ได้เป็นอย่างดี

1.3 ด้านความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมน้อยที่สุด แต่อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทุกข้อและยังมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน ในด้านการไม่แทรกแซงการทำงานของฝ่ายบริหารและการรายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบผลการปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย (กรณีกรรมการโดยตำแหน่ง) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงถึงความเอาใจใส่และความรับผิดชอบในระดับสูงมาก ทั้งการเตรียมตัวที่ดีก่อนการประชุม การซักถามประเด็นต่าง ๆ ในที่ประชุมเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัด การให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาขององค์กร การร่วมผลักดันและติดตามการดำเนินการตามตัวชี้วัด รวมถึงการร่วมผลักดันและติดตามการดำเนินการต่าง ๆ อาทิ การกำกับติดตามการดำเนินงานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) โดยสถาบันฯ ได้คะแนนประเมิน 95.04 ระดับผลคะแนน AA (เพิ่มขึ้น 0.08 คะแนน) รวมถึงภารกิจที่สืบเนื่องมาจากปี 2563 คณะกรรมการก็มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อหน้าที่เป็นอย่างดี โดยจะสังเกตได้จากการทุ่มเทเอาใจใส่และสละเวลาเพื่อการประชุมพิจารณาเรื่องดังกล่าว ในการประชุมวาระพิเศษ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการประชุมวาระปกติ 10 ครั้ง วาระพิเศษเฉพาะเรื่องสรรหาคณะกรรมการ 5 ครั้ง วาระพิเศษเรื่องการสรรหาผู้อำนวยการ 3 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 18 ครั้ง (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2565)) สิ่งเหล่านี้ล้วนยืนยันคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้นำซึ่งมีความปรารถนาที่จะทำดีที่สุด มีความรับผิดชอบ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มุ่งทำงานเป็นสำคัญ

1.4 ด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร ค่าเฉลี่ยลดลงจากปี 2564 เล็กน้อย กรรมการมีความตื่นตัวในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นพื้นฐานในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในกิจการใด ๆ ของสถาบันฯ มุ่งมั่นในการธำรงรักษาประโยชน์ขององค์กรหรือส่วนรวมเป็นหลัก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า กรรมการมุ่งมั่นในการศึกษาความเป็นไปได้ ข้อบกพร่อง และจุดอ่อนของสถาบันฯ เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น อาทิ การแก้ระเบียบกระทรวง พม. ปี 2565 เพื่อให้การสรรหาคณะกรรมการสถาบันฯ ดำเนินการต่อได้ การเสนอความคิดเห็นในการยกระดับองค์กรเป็นองค์กรมหาชนกลุ่มที่ 1 เป็นต้น

นอกจากนี้ การประเมินด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร ยังพบข้อสังเกตเรื่องการผลักดันให้สถาบันฯ มีการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ภายในองค์กร เพื่อการบริหารงานและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นข้อสังเกตที่สืบเนื่องมาถึง 2 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ 2565) อาจเป็นเพราะว่าฝ่ายเลขานุการเพียงแค่งานผลการดำเนินงานระบบ (รายไตรมาส) แต่ยังไม่ขาดนำเสนอระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันฯ ต่อคณะกรรมการสถาบันฯ ในเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนเพียงพอ จึงทำให้คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นว่าตนยังไม่มีส่วนร่วมผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบรายบุคคล ระหว่างปี พ.ศ. 2564 และ 2565 พบว่า ในภาพรวมลดลงเล็กน้อย โดยมีทั้งด้านที่เพิ่มขึ้นและลดลง ด้านที่ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นคือ ด้านความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ และด้านความรู้ความสามารถจากการวิเคราะห์ด้านที่มีผลการประเมินเพิ่มขึ้น พบว่า กรรมการตั้งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่แทรกแซงการทำงานของฝ่ายบริหาร ในส่วนกรรมการภาครัฐมีการรายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบผลการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นที่เป็นความรู้เฉพาะทางของตนเองและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของสถาบันฯ

จากการวิเคราะห์เพิ่มเติมด้านที่ค่าเฉลี่ยลดลงคือ ด้านความเป็นอิสระ และด้านความมุ่งมั่น ในการพัฒนาองค์กร พบว่า กรรมการแสดงความคิดเห็นที่ต่างจากความคิดเห็นของท่านอื่น ๆ ในที่ ประชุมได้ไม่เต็มที่ อาจเป็นเพราะกรรมการแต่ละท่านมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ แตกต่างกัน จึงแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ได้ในแง่มุมมองที่ตนมีประสบการณ์มา แต่อย่างไร ก็ตาม ที่ประชุมได้เปิดการรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายอธิบายเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิด ความเข้าใจและได้ข้อยุติอันเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

อีกประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ กรรมการยังขาดบทบาทในการแสวงหา การสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายนอกองค์กร อาทิ การประสานหน่วยงานและองค์กรอื่น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความมีประสิทธิภาพให้บรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น โดยไม่ก่อให้เกิด การขัดแย้งในผลประโยชน์ ซึ่งมีความเห็นในระดับมากเท่านั้น

2. การประเมินตนเองแบบองค์คณะในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยมากที่สุดทุกด้าน (ค่าเฉลี่ย 4.45) ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ (ค่าเฉลี่ย 4.62) รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร (ค่าเฉลี่ย 4.58) ถัดมาคือด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 4.44) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.42) และด้านการประชุมของคณะกรรมการ และด้านโครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ (ค่าเฉลี่ย 4.37 และ 4.28 ตามลำดับ)

2.1 ด้านโครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ มีค่าเฉลี่ยลดลงมากที่สุด เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับกิจการของสถาบันฯ และเป็นข้อสังเกต สืบเนื่องมาตั้งแต่ปี 2564 อีกเช่นกัน ซึ่งทั้ง 2 ปีที่ผ่านมาสถาบันฯ มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพียง ท่านเดียว (เนื่องจากอีกท่านครบวาระเนื่องจากอายุครบ 70 ปีบริบูรณ์) ด้วยเหตุดังกล่าว จึงอาจทำให้ คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นว่ายังไม่ครบตามสัดส่วน กล่าวคือ ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านงานพัฒนา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ในคณะกรรมการสถาบันฯ จึงจะเหมาะสมกับกิจการของสถาบัน

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการมีความเห็นว่าจำนวนและองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความ เหมาะสมต่อการบริหารและการดำเนินกิจการของสถาบันฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด สอดคล้องกับความคิดเห็นว่าคณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ หลากหลายเพียงพอที่จะช่วยให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ แม้จะมีค่าเฉลี่ยลดลง แต่ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยมากที่สุดทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย 4.44) ข้อที่ค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ คณะกรรมการกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารนำเสนอแผนงานเพื่อแก้ไขสถานการณ์ในกรณีที่ ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และร่วมแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขสถานการณ์นั้น ๆ อาทิ ในการประชุมครั้งที่ 12/2565 (วันที่ 26 กรกฎาคม 2565) คณะกรรมการสถาบันฯ มีข้อสังเกตเรื่องกระบวนการสรรหาผู้ตรวจบัญชี ด้วยวิธีประกวดราคา อิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) จึงขอให้ฝ่ายเลขานุการนำเสนอเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติม โดยคณะกรรมการสถาบันฯ ได้มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการ ต่อไปด้วย สะท้อนการให้ความสำคัญและใช้เวลาอย่างเพียงพอในการพิจารณาเรื่องสำคัญเพื่อให้การ ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและการดำเนินงานของสถาบันฯ เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ ในกฎหมาย

2.3 ด้านการประชุมของคณะกรรมการ เป็น 1 ใน 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า คณะกรรมการได้รับทราบกำหนดการประชุมคณะกรรมการในแต่ละปีล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอกำหนดประชุมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในการประชุมครั้งที่ 13/2564 (วันที่ 30 กันยายน 2564) ช่วยให้คณะกรรมการสามารถจัดสรรเวลาการประชุมได้ทุกครั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการยังได้มีการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายหรือมติคณะกรรมการ โดยการติดตามสามารถทำได้หลายช่องทาง อาทิ ฝ่ายเลขานุการบรรจุในวาระประจำปีในการประชุมคณะกรรมการสถาบันฯ (การติดตามมติคณะกรรมการสถาบันฯ) การรายงานในกลุ่มไลน์คณะกรรมการ (ไลน์กลุ่มบอร์ด พอช.) เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ยังมีข้อสังเกตเรื่องบรรยากาศในการประชุมคณะกรรมการเอื้ออำนวยให้กรรมการทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ สามารถอภิปรายปัญหาสำคัญอย่างเต็มที่และไม่ถูกครอบงำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งควรนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.4 ด้านการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดติดต่อกัน 2 ปี (2564 – 2565) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า คณะกรรมการทำหน้าที่กำหนดทิศทาง นโยบาย และกลยุทธ์การดำเนินงานของสถาบันฯ และกำกับและติดตามการดำเนินการและกิจการทั่วไปของสถาบันฯ ให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณประจำปี วัตถุประสงค์และนโยบายของคณะกรรมการ ซึ่งจะเห็นได้จากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 คณะกรรมการสถาบันฯ ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบันฯ หลายกิจกรรม เช่น การเข้าร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและขบวนการองค์กรชุมชน ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) จำนวน 3 ครั้ง มีกรรมการเข้าร่วม 3 – 6 ท่าน/ครั้ง อันนำมาซึ่งแผนปฏิบัติการ 5 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) และการกำกับให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งจัดให้มีการสื่อสารทำความเข้าใจแผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) และแผนปฏิบัติการประจำปีทั่วทั้งองค์กร มีการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของสถาบันฯ ต่อไป

2.5 ด้านความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุด คณะกรรมการเห็นด้วยมากที่สุดว่าฝ่ายบริหารสามารถขอคำแนะนำจากกรรมการได้เมื่อจำเป็น โดยเฉพาะในปีงบประมาณที่ผ่านมา เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านคณะกรรมการสถาบันฯ และผู้อำนวยการสถาบันฯ ฝ่ายบริหารได้ขอรับข้อชี้แนะจากกรรมการในเรื่องต่าง ๆ ทั้งเรื่องที่เป็นเรื่องจากมติที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันฯ และงานตามภารกิจของสถาบันฯ เช่น การขอคำชี้แนะจากประธานกรรมการ เรื่องการดำเนินการสรรหา การหาหรือกรรมการผู้แทน สศค. เรื่องการเตือนภัยทางการเงิน การขอคำแนะนำเรื่องข้อกฎหมายจากกรรมการผู้แทน พม. ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการสถาบันฯ และฝ่ายบริหารเกิดความใกล้ชิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันยิ่งขึ้น คณะกรรมการสามารถหารือกับผู้อำนวยการได้อย่างตรงไปตรงมาด้วยความเป็นกันเอง สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ (Trait of Leadership) จะต้องเป็นผู้ที่ปรารถนาจะร่วมมือกับผู้อื่น (Marshall, 1995) มีความสามารถที่จะประสานพลังทั้งหลายเพื่อการทำงานให้สำเร็จ

2.6 ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และยังพบว่าค่าเฉลี่ยลดลงจากปีที่แล้วเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความถูกต้องของเอกสารประกอบการประชุมและรายงานการประชุมมีความครบถ้วน ถูกต้อง มีรายละเอียดพอสมควร การประเมินส่วนนี้สอดคล้องกับการประเมินผลคุณภาพ

การจัดทำเอกสารประกอบการประชุมที่ฝ่ายเลขานุการเสนอให้คณะกรรมการองค์การมหาชนเห็นชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งพบว่าเอกสารประกอบการประชุมสามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานตามแนวคิดลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูล

นอกจากนี้ ฝ่ายเลขานุการยังสามารถเตรียมสถานที่ประชุมทั้งในและนอกสถานที่ ตลอดจนการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดเตรียมสื่อทัศน์ได้พร้อมสำหรับการประชุม ซึ่งทุกหน่วยงานก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับยุควิถีใหม่ (New Normal) เพื่ออยู่ร่วมกับโรคร้ายที่ระบอบไปทั่วโลกอย่างปกติมากที่สุด ในส่วนของสถาบันฯ มีการพัฒนาทั้ง Hardware และ Software เพื่อสนับสนุนกิจการของสถาบันฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ ระหว่างปี พ.ศ. 2564 และ 2565 พบว่า ในภาพรวมลดลงเกือบทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยโดยเพิ่มขึ้นเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร และด้านการประชุมของคณะกรรมการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลดลงเรียงโดยจากมากไปน้อยคือ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ด้านโครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ และด้านการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการสถาบันฯ ประจำปี พ.ศ. 2564 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2565 พบว่า มีผลการประเมินลดลงเล็กน้อย ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามีประเด็นที่สามารถปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นรายบุคคล เกี่ยวกับด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยลดลงจากปี 2564 เล็กน้อย พบข้อสังเกตเรื่องการผลักดันให้สถาบันฯ มีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ภายในองค์กร เพื่อการบริหารงานและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นข้อสังเกตที่สืบเนื่องมาถึง 2 ปี **จึงขอเสนอให้ฝ่ายบริหารควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ภายในองค์กร** เช่น ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (MIS) หรือ ระบบสารสนเทศสำนักงาน (Office Information System: OIS) ซึ่งเป็นระบบเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับทุกคนในองค์กร เพื่อช่วยให้การทำงานร่วมกัน การติดต่อสื่อสารในและภายนอกสำนักงานมีประสิทธิภาพสูงสุด **ทำให้สถาบันฯ เป็น “สำนักงานอัตโนมัติ” ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น**

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นรายบุคคล ยังพบอีกว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ กรรมการสะท้อนว่ายังขาดบทบาทในการแสวงหาการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายนอกองค์กร อาทิ การประสานหน่วยงานและองค์กรอื่น หรือการประสานงานเพื่อเพิ่มพลัง (Synergize) **จึงขอเสนอให้ฝ่ายบริหารประสานการทำงานร่วมกับภาคีความร่วมมือให้มากขึ้น และมีความแตกต่างหลากหลายกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ความร่วมมือกับองค์กร/มูลนิธิระหว่างประเทศ บริษัทเอกชนที่มีการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างชัดเจน (Corporate Social Responsibility: CSR) เช่น เครือเจริญโภคภัณฑ์** ซึ่งวางนโยบายด้าน CSR เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญและทำในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนเงินทุน การทำโครงการเพื่อยกระดับสังคมและความเป็นอยู่ด้านการศึกษา สิ่งแวดล้อม รวมถึงพัฒนาชุมชนในองค์กรรวม หรือ ลิงค์คอร์ปอเรชั่น ในโครงการสิงห์อาสา ผนึกกำลังระหว่างคน

ในองค์กรสิ่งหนึ่ง เครื่องขยายพันธมิตร์ต่าง ๆ และคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำโครงการช่วยเหลือสังคม ดูแลสิ่งแวดล้อม และด้านการศึกษา

รวมถึงกลุ่มกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise: SE) เช่น อนุรักษ์เกษตร ผลกำไรมากกว่าร้อยละ 50 ถูกนำกลับไปลงทุนซ้ำ เพื่อวัตถุประสงค์ทางสังคมหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือคืนประโยชน์ให้แก่สังคม Local Alike คือแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวยุคใหม่อย่างยั่งยืน เป็นตัวเชื่อมต่อนักท่องเที่ยวกับชุมชนเข้าด้วยกัน โดยมีระบบการจอง การตลาด และการประเมินผล เพื่อเชื่อมการให้บริการของชุมชน เช่น ที่พัก ทัวร์ไกด์ และกิจกรรมต่าง ๆ เข้ากับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เป็นต้น

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นแบบองค์คณะ เกี่ยวกับด้านการประชุมของคณะกรรมการ ถึงแม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น แต่ผลการวิเคราะห์พบว่า บรรยากาศในการประชุมคณะกรรมการไม่เอื้ออำนวยให้กรรมการทุกคนแสดงความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์ หรืออาจไม่สามารถอภิปรายปัญหาสำคัญอย่างเต็มที่เท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ส่วนใหญ่เป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้มีข้อจำกัดด้านการสื่อสารระหว่างผู้เข้าร่วมประชุม ณ สถานที่ต่างกัน ส่งผลให้กรรมการไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ **สถาบันฯ จะรับไปดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความเสถียรมากยิ่งขึ้น และจะเพิ่มระบบการแจ้งเตือนที่ประชุมให้ทราบว่าผู้เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ขอแสดงความคิดเห็นในวาระต่าง ๆ รวมถึงหาแนวทางบริหารเวลาในการอภิปรายเพื่อให้กรรมการได้ร่วมอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นตามความเชี่ยวชาญของตนเองอย่างทั่วถึง**

4. ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการแบบองค์คณะ ระหว่างปี พ.ศ. 2564 และ 2565 พบว่า ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการประชุมของฝ่ายเลขานุการในด้านต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยลดลงมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ฝ่ายเลขานุการยังนำเสนอข้อมูลทั้งเอกสารประกอบการประชุม และการนำเสนอวาระต่อที่ประชุมได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร หรืออาจมีข้อผิดพลาดที่มีนัยสำคัญซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของคณะกรรมการ ด้วยเหตุนี้ **จึงขอเสนอให้ฝ่ายบริหารให้ความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูล และการนำเสนอวาระต่อที่ประชุม ให้มีข้อมูลสนับสนุนที่ครบถ้วน มีการอธิบายความที่กระจ่าง ชัดเจน ให้สั้นข้อสงสัย ทั้งนี้ ควรมีการตรวจทานความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารประกอบการประชุมและข้อมูลในการนำเสนอโดยผู้รับผิดชอบเสนอวาระอย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนเสนอคณะกรรมการ**

จัดทำโดย

นางสาวกชวดี พัฒน์มณี หัวหน้างานเลขานุการ สำนักผู้อำนวยการ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
(เดือนสิงหาคม 2565)